VARIAE LECTIONES,

SCRIPSIT C. G. COBET.

CAPUT I.

Ad medicinam melius et certius factitandam non mediocriter utile est scire quibus in rebus is qui aegrotat peccare solitus sit, quo et causa morbi facilius reperiatur et ad eam medendi ratio accommodetur. Sic et iis, qui se veterum scriptorum quasi medicos quosdam esse profitentur, nosse expedit quibus potissimum modis veteres librarii peccare soliti sint, ut latentia ulcera, quae in optimis quibusque scriptoribus inveterarunt, sagacius deprehendant. Haec praefatus MURETUS in *Variis Lectionibus* XVI. 16 eximias quasdam expromsit emendationes, quas ex diligenti observatione veterum codicum non reperit aut excogitavit, nam haec quoque *πουλυμαθίη νόον οὐ διδάσκει*, sed tam certas dedit et exploratas, ut ne CARNEADES quidem dubitare possit. Ex eodem observationum genere ut quisque plurimum critica arte, id est acuto iudicio et eruditione sana valuit, ita plurima feliciter et ingeniose reperta tam certa et manifesta dedit, ut nemo sit criticae *emendatricis* et *coniecturalis*, quam vocant, tam acer obtrectator, quin iis lubentissime nobiscum utatur. » *Centum minimum diversis modis*, ut scribit VALCKENAERIUS, in hoc quoque genere summus artifex (in *Diatr.* p. 277), *peccarunt librarii veteres, quos omnes in numerato habuisse magnam adfert vitia librorum antiquorum sanaturis utilitatem.*" Deinde de magna copia triplex errorum genus indicat et exemplis tam luculentis et certis hanc palaeographicam rationem confirmat, ut facile vicerit quod ab initio posuerat: *in uno hoc, si quis ita ve-*

kit, coniecturali genere studiorum, hac tamen parte Mathematicos imitamur. Facile credimus viro summo, quo nemo vixit a κενοδοξίᾳ alienior, quum addit: *paucis forte poteram exemplis novis centum diversos errorum fontes iuvenibus harum rerum studiosis demonstrare*, quod quamquam istic supersedit facere, nullo negotio quilibet ex scriptis VALCKENAERII centenos fontes aperuerit errorum, unde certis vitiis certa medicina afferri possit. Quandoquidem apud me longo usu satis constat nihil esse hac palaeographica ratione efficacius et ad eximendos errores, quos in omnibus veterum monumentis inepta scribarum natio sexcentos commisit (quos tamen plerique nimium patienter ferimus aut extenuamus aut excusamus, multi ne suspicantur quidem), et imprimis ad excitanda et acuenda ingenia eorum, qui nescio quomodo iudicio suo vim malunt afferre quam ab auctoritate membranarum vetustarum vel latum unguem discedere, quandoquidem igitur haec apud me satis constant, iuvat et ipsum fontes nonnullos aperire errorum ac docere quemadmodum eadem passim mala eadem medicina sanare possis, ut ex uno loco recte et feliciter restituto possint loci alii complusculi, quoniam morbo laborant eodem, eadem opera prope dixerim restitui et persanari. Luculentum exemplum huius rei iam statim expromam, unde coniectura fiat de reliquis. In LUCIANI codicibus legebatur (in *Dial. Mortuorum* X. Tom. I. p. 374): πέτασον τὸ ἱςίον, εὔθυνε, ὦ πορθμεῦ, τὸ πηδάλιον, εὖ πάθωμεν. VALCKENAERIUS verum vidit: εὐπλοῶμεν. *Diatr.* p. 281. Applausum est, in ordinem receptum est, confirmavit, si huiusmodi emendatio etiam confirmari potest, codex optimae notae, *Gorlicensis*, diu post excussus. Quis est, qui huius loci non immemor non statim correxerit poëtae locum in STOBAEI *Florilegio* CV. 29.

τοῖς εὖ παθοῦσιν ἀντιπνεύσασ' ἡ τύχη
τὰ πάντα συγχεῖ· πάντα ναυαγεῖν ποιεῖ.

Satin certum videtur revocandum esse εὐπλοοῦσιν? deinde si κᾆτα ναυαγεῖν refinxeris ipsa perelegans allegoria ex eo naufragio evaserit. ΛΟ an ΑΘ esset scriptum in vetusta membrana librarii antiquiores neque oculis satis cernebant et ὁ νοῦς παρὼν ἀπεδήμει. Habeant enim haec aliquid excusationis, ut quae doctissimos viros diu luserint, at quid iis facias, qui apud STRA-

BONEM III. p. 172 τὴν ἀντίπλοιαν dederint pro ἀντιπάθειαν, aut in ANTIPATRI dicto apud STOB. *Floril.* CXX. 25 τὴν ἐκ Κιλικίας αὐτῷ γενομένην εἰς Ἀθήνας εὐπάθειαν pro εὔπλοιαν. Arguunt hi loci, quod innumeri alii confirmant, in vetustis libris ΕΥΠΑΘΙΑΝ et ΑΝΤΙΠΑΘΙΑΝ scribi solere pro -ειαν, quare non est trepidandum, si quando perveteris scripturae vestigia rimeris, quum ι solum apparet, ubi ει *Graecum* est. Prosit hoc LYSIAE, apud quem nunc *Orat.* IX. §. 2 reus sic ad iudices: εἰ μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι' εὔνοιαν ὑπὸ τῶν διαβολῶν πεισθέντας καταψηφιεῖσθαί μου οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, inepte, ut nihil supra. Novum est hoc εὐνοίας genus, qua iudex innocentem opprimit. Repone εὐήθειαν, quod ΕΥΗΘΙΑΝ scriptum peperit ioculare illud εὔνοιαν. Εὐήθης et εὐήθεια in ea re trita sunt, Cf. LYS. XII. §. 87. Eiusdemmodi complura facile est ex assidua observatione codicum colligere, quibus inest ea πειθανάγκη, quae certas emendationes ab incertis correctionibus distinguit. Emendavit nuper pulcherrimum PLATONIS in *Protagora* locum CAROLUS BADHAM, qui verae criticae laudem apud populares suos vindicat et tuetur (in *Praefat. ad Plat. Phaedrum* p. IX), sed levis error, in quem implicatus est, τὴν ἐνάργειαν sustulit. PLATONIS verba sunt in PROTAGORAE suavissima fabula p. 321. A. πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξὶ καὶ στερεοῖς δέρμασιν ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυὴς ἑκάστῳ καὶ ὑπὸ ποδῶν τὰ μὲν ὁπλαῖς τὰ δὲ θριξὶ καὶ δέρμασι στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. In his ὑπὸ ποδῶν corrupta sunt. Rem acu tetigit BADHAM, qui brevissime l. l.: » pro ὑπὸ ποδῶν l. ὑποδέων. Cf. supra ἀμφιεννύς" at nemo dixerit quomodo ὑποδέων in ὑπὸ ποδῶν depravari potuerit. *Athenienses* autem non dicebant ὑποδέων sed ὑποδῶν, res certa est et nota. Sic λήροις ἀναδῶν τοὺς νικῶντας est in ARISTOPH. *Pluto* vs. 589. non ἀναδέων. Viden igitur quemadmodum ΥΠΟΔΩΝ pepererit vulgatam? Sunt huiusmodi errores admodum veteres, quemadmodum saepe in sequentibus demonstrabo, neque tantum indocti scribae sic hallucinari solebant sed docti, si *Musis* placet, Grammatici subinde non minus mirifice litterarum *uncialium*, quas dicunt, ductus et formas paene similes confundebant. HESYCHIUS scribit κατὰ στοιχεῖον·

περίσημον: διαβόητον.
περισιγᾶν: ἀφέλκειν τοῦ προκειμένου.
περισκαίρουσι: περισκαρίζουσι.

Repererat in aliquo libro ΠΕΡΙϹΠΑΝ; quam perite legerit videtis. In erudita συναγωγῇ λέξεων χρησίμων in BEKKERI *Anecd.* I. p. 441 scriptum est:

Ἄπυςα: ἀνήκουςα.
Ἄπυτοι: οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ Θησέως.

Ridebantur *Athenienses* ΑΠΤΓΟΙ et λισπόπυγοι. In PLATONIS fragmento 180 ap. MEINEK.

σκελετὸς, ἄπυγος, καλάμινα σκέλη φορῶν

libri ἄπυιος dederunt. Nemo autem frequentius et turpius sic peccat quam PHOTIUS, in cuius *Lexico* haec prostant:

Φλήναφος: μωρολόγος.
Φλιει: μιμητικὸς ἦχος τῶν γαμψωνύχων.
Φλιοῦντα: ἀρρενικῶς οἱ Ἀττικοί.

decepit eum scriptura ΦΝЄΙ et pro Ν visus est sibi videre ΛΙ. Idem θάρνυσθαι bona fide dedit pro θόρνυσθαι, εὐθυμοσύνη: τάξις pro εὐθημ., κήνυγμα (κίν.), κήτταν (κίτ.), κνεόμενον (κναι.), καινοτάφια (κεν.), κυνοπίς (-ώπης), κυνόπιδος (-νώ-), κυρίσαι (κύσαι), λάβρα (λαῦρα), μαντινοσύνων (-τοσυνάων), προημωμένον (προμνώ-), Πτυόδωρος (Ποιοδ.), σηγάνιοι (σητάνειοι), et, ut cetera omittam, τολόται pro τοξόται.

Quid scribae *faciant*, *peccant ubi talia* docti?

Et sane mirificum est videre, quos illi ludos iocosque faciant quum incertos ductus litterarum uncialium dormitantes sequuntur et vix singula verba intelligentes, sententiae securi. HARPOCRATION annotaverat χιλιωθέντα apud *Oratores* significare χιλίας ὀφλόντα. Librarii ex his ΧΙΛΙΑϹΟΦΛΟΝΤΑ elicuerunt χίλια σοφὰ ὄντα nec quidquam suspicantur mali. PHOTIUS scripserat: Στοιχεῖον, ἐκάλουν τὴν αὐτῶν σκιάν, ᾗ τὰς ὥρας ἐσκοποῦντο, librarii τὴν ναυτῶν σκιάν supposuerunt. PHRYNICHUS BEKKERI (*Anecd.* I. p. 4, 22) nunc docet: Ἀωρίᾳ, οἷον παρὰ τὴν δέουσαν ὥραν, οὐκ ἐπὶ νοητῶν μόνον ἀλλ' ἁπλῶς. Stipitem esse oportet qui nobis νοητῶν scripserit pro νυκτῶν, sed quoniam η et κ in veteri scriptura *nil* differunt, ut HESYCHIUS in ordinem receperit ἐνιηλᾶν pro ἐνικλᾶν, ἤρινε pro κρῖνε, et sexcenta eiusdemmodi et ipse et ceteri peccaverint, arripit confidenter vocabulum quodlibet,

Υἱός quia scribi solebat ΥC nonnumquam in ὗς abiit, semel vidi *sues* in *filiosfamilias* conversos apud APOLLON. *Lex. Hom.* p. 132. v. ἀνακτορίῃσι. Apud SEXTUM EMPIRICUM *adv. Grammat.* VIII. §. 59. vidi librarios pro ῥίῳ ὑλήεντι ὑψηλῶν ὀρέων ex ΥΨΗΛΩΝΟΡΕΩΝ effinxisse ὑψηλῷ νοερῶν et ita edebatur ante FABRICIUM. Addam unum exemplum incredibilis incogitantiae, quae viros doctos iculariter fefellit. Exstat *Scholion* eximium ad *Odyss.* γ. 71 ex ARISTARCHI commentariis αὐτολεξεὶ descriptum: — ὁρτέον δὲ τῷ ποιητῇ τὰ τοιαῦτα. καὶ γὰρ ν ῦ ν (*scrib.* οὖν. inserit BUTTMANNUS) αὐτὸν παράγει εἰδότα,

ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα.

καὶ συνίησιν Ἑλληνίδα φωνήν — ARISTARCHUS scripserat non νῦν, opinor, multo minus οὖν, sed ν α ῦ ν. Istorum igitur scribarum inscitia coniuncta cum incogitantia et socordia, qualem ostendimus, grassatur per omnes scriptos libros aetatis cuiuslibet et pro diversis temporibus diversoque more scribendi diversa genera fudit errorum, in quibus quum sit quaedam constantia et veluti norma, sequitur ut medendi quoque et emendandi quaedam esse debeat analogia, quapropter omnem hanc disputationem ingressi sumus. In ea re hoc primum animadvertendum est scribarum errores, quo sint antiquiores, simpliciore et certiore medicina posse tolli. Nondum grassatur temeraria et impudens interpolatio, nondum male seduli correctores suo arbitratu quod non satis capiunt delendo aut addendo refingunt et antiquae scripturae vestigia omnia conturbant. Litterae *quadratae* sive *unciales*, ut nunc pervulgato usu appellantur [*], oculos ineruditos hominum aliud agentium fallebant, sed ita fallebant, ut ipsa vitia hinc nata certa vestigia verae lectionis et imaginem quamdam retinerent, obscuram et fugientem illam quidem sed quae acute cernentibus oculis eorum, qui res ipsas

---

*) *Litterae unciales* apud antiquiores uno tantum loco, quod sciam, nominantur HIERONYMI in Praefat. ad librum *Iobi* » *Habeant*, inquit, *qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis auro argentoque descriptos vel* uncialibus, *ut vulgo aiunt*, litteris *onera magis exarata quam codices, dummodo mihi meisque permittant pauperes habere schedulas et non tam pulchros codices quam emendatos*, quem locum qui mihi indicavit ECKHEL recte explicat litteras unciales, *quod haberent unciae seu pollicis magnitudinem*, in *Doctr. Numm.* V. p. 4.

et certum dicendi usum teneant agnosci et pristinam figuram recipere possit et expressa apparere.

Nam praeterquam quod distrahenda coniungunt, coniungenda distrahunt, quae res mirificas turbas dare solet, sed sine ullo damno antiqui monumenti ludit lectores minus acutos, litterarum formas paene similes aut non multum dissimiles ridiculum in modum miscere solent. A an Δ an Λ sit scriptum aut scribendum nec sciunt nec cogitant, similiter passim Γ et T confundunt et Є, Θ, O, C, et Z, T, et H, N, TI, IT, et I, Γ, T et K, IC, et M, ΛΛ, ΑΛ, ΛΑ, NI et N, ΛI et Ξ, Z et Π, H, TI, TT, IT, ΓI, IΓ, et Ψ, T, denique omnes hos errores coniungendo et miscendo prope innumeros faciunt.

Nascuntur ex hac socordia aut monstra vocabulorum, quae facile ab omnibus procurantur quia fallunt neminem, aut alia ex aliis mutata repente forma verba *Graeca* apparent. *Animus* qui fuerat necopinato vertit in *fortunam* fitque τύχη ex ψυχή, sequuntur εὐτυχία — εὐψυχία, εὐτυχῶς — εὐψύχως, cetera ad eandem normam. Si magnum est *nil mirari*, iniquus sit qui hanc laudem librariis nolit impertiri. Dicuntur a DIONYS. HALIC. IX. 29 in praelio occubuisse τῶν ϛρατιωτῶν τινὲς εὐτυχῶς ἀγωνιζόμενοι, REISKIO contra hoc *miserum* videbatur et ἀτυχῶς reposuit, sed veteres sic neque cogitant neque loquuntur. Romani milites de more εὐψύχως pugnaverant. Apud eundem urbs magna et opulenta in unas aedes contrahitur III. 11. ἡ πόλις εἰς ἐλάττονα οἶκον συνῆκται, quod qui non capiet mecum ὄγκον probabit. Nihil est adversus hos errores satis tutum vel munitum. Ipse summus IUPITER in nummo *Cretensi* vertit in articulum et ZAN Κρηταγενής qui fuerat repente τάν factus est, vid. ECKHEL. D. N. II. p. 301. qui τάν *Doricam* formam pro Ζάν esse comminiscitur, quam nemo vidit et nemo videbit. Librariorum autem in hoc genere errores, quamquam numero carere videntur et verborum sic depravatorum varietatem esse credideris propemodum infinitam, tamen in permultis cernitur illa errandi constantia, qua in iisdem eodem modo peccatur, unde vitium semel deprehensum statim arguitur et alibi delitescens et ex una emendatione nascuntur complusculae, quod non ita dico, quasi illa palaeographica peritia bonas et veras emendationes parere possit, sed ea observandi consuetudo et nonnihil ingenii *vim promovet insitam*

et, quod maximum est, certa et explorata et manifesta dare solet. Etiamnunc multi boni viri *Criticam* sive artem sive facultatem aut oderunt aut non amant utique nec probant, suspiciosi nescio quomodo ac veluti reformidantes ne quid apportet mali iis rebus, quibus maxime salvis sit opus et intactis illaesisque. Horum pauci quidam sunt durae et perfrictae frontis, quibus si non in ore est at taciti secum cogitant illud *Aristophaneum*: οὐ γὰρ πείσεις οὐδ' ἢν πείσῃς. His ego non duriter sed per iocum et subridens reposuerim dictum DIOGENIS: εἴ σε ἐδυνάμην πεῖσαι ἔπεισά σ' ἂν ἀπάγξασθαι. At alii sunt permulti clementioris ingenii, quibus *Critica* sordet, ut quae nil afferat quod certum ac stabile sit et necessarium et evidens. His igitur et quicumque amant quod verum est, proponam emendationes nonnullas ex una eademque palaeographica observatione non natas sed, uti opinor, tam exploratas et manifestas, ut nihil desiderent quod fidem facere possit. Ex emendatione DOBRAEI, qui in paucis sagax et sollers fuit criticus et sanitatem illam popularium servat, quae nil molitur inepte, veluti nectam et suspendam, quae eadem veritatis indicia et signa contineant. Legebatur apud DINARCHUM *Contra Aristogit.* §. 21 pag. 107, 32 σωφρόνων ἐστὶ δικαστῶν — μὴ προδοῦναι τὴν θείαν καὶ τὴν εὔορκον ψῆφον. Qui criticam aspernantur scire pervelim quemadmodum τὴν θείαν ψῆφον, *divinam* iudicum *sententiam* dici aut cogitari posse existiment. REISKIUS festinanter, ut saepe, εὐθεῖαν restituebat. DOBRAEUS in *Advers.* I. p. 315 (ac vide quid levis correctiuncula ab certa emendatione distet) verum vidit: τὴν ὁσίαν — ψῆφον, comparatis duobus locis apud DEMOSTHENEM, (quibus complures alios, si fuisset opus, adiecisset) hisce: in *Midianae* peroratione p. 587. τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν θέμενοι ψῆφον τιμωρήσασθε τοῦτον, et ex oratione in *Euerg. et Mnesib.* p. 464. ὁσίαν καὶ δικαίαν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τίθεσθε τὴν ψῆφον. Videtisne ipsam oratoris manum τὴν OCIAN pellucentem ex absurdo errore ΘЄIAN? Praeterea expungite mihi alterum articulum, ne iudices contra ius binas sententias ferre iubeantur, ut scribatur: τὴν ὁσίαν καὶ εὔορκον ψῆφον. DOBRAEUS ipse ex huius erroris observatione AELIANI locum in *Variis Historiis* optime restitutum esse admonuit VIII. 1. ubi SOCRATES non φωνὴν πολλάκις ἔφασκεν ὁσίαν πομπῆς ἐγκεκληρωμένην αὐτῷ

sed θείᾳ πομπῇ. Obiter addo συγκεκληρωμένην genuinum esse pro ἐγκ. Quam facile et quam saepe ἐν et σύν fuerint permutata in sequentibus ostendam, nunc ὅσιος et θεῖος et, qui idem prorsus error est, ὁσιότης et θειότης subinde permutata esse docebo. In ISOCRATIS *Busiride* §. 26 pag. 226 per multa saecula haec fuit lectio vulgata: πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς (τοῖς Αἰγυπτίοις) ἀσκήσεις τῆς θειότητος ἐκεῖνος κατέστησεν. Vera scriptura, quamquam in vicinia apparebat §. 28, ἔχοι δ' ἄν τις — πολλὰ καὶ θαυμαστὰ περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, tamen non prius emersit quam codex optimus URBINAS a BEKKERO excussus τῆς ὁσιότητος obtulit. At PLUTARCHO nullus liber scriptus opem tulit in libro *de Malignitate Herodoti* cap. XII. p. 857. ubi nunc scribitur: οὕτω δὲ φιλοβάρβαρός ἐστιν (HERODOTUS) ὥστε Βούσιριν ἀπολύσας τῆς λεγομένης ἀνθρωποθυσίας καὶ ξενοκτονίας καὶ πᾶσιν Αἰγυπτίοις θειότητα πολλὴν καὶ δικαιοσύνην μαρτυρήσας ἐφ' Ἕλληνας ἀναστρέφει τὸ μύσος. Quis multis verbis sibi postulabit demonstrari non esse θειότητα a PLUTARCHO scriptum sed ΟΣΙΟΤΗΤΑ? Qui mihi hoc dederit non diu repugnabit alterum locum eiusdem scriptoris eodem modo restituenti. In SYLLAE vita cap. VI: SYLLA, inquit, res praeclare a se gestas ad Deos referre solet auctores et quidquid fortiter et strenue gessit εὐτυχίαν τινὰ θείαν αἰτιᾶται. Deinde, ubi huius rei unum et alterum insigne exemplum protulit, ταῦτα μὲν οὖν, inquit, περὶ τῆς θειότητος. Immo vero ὁσιότητος, nisi forte qui Deos pie colit θεῖος pro ὅσιος dici posse videbitur. In STOBAEI *Florilegio* LXXXV. 19 ubi scribit PERICTYONE: κρατέουσα ὤν (γυνὴ) ἐπιθυμίας (leg. — ίης) καὶ θυμοῦ θείη καὶ ἁρμονίη γίγνεται, quis dubitabit ὁσίη revocare, quod in θείη pellucet? Contrarii erroris manifestum exemplum, ut opinor, est in fragmento SOPHOCLIS, quod in STOBAEI *Eclog. Phys.* exstat cap. III. 48. Tom. I. p. 130. HEER.

εἰ δείν' ἔδρασας δεινὰ καὶ παθεῖν σε δεῖ
δίκης γὰρ ἐξέλαμψε νῦν ὅσιον φάος.

Recte GAISFORDUS nuper codicum scripturam revocavit, quam interpolaverat GROTIUS:

δίκας δ' ἐξέλαμψε ὅσιον φάος

nisi quod ἐξέλαμψεν dedit. Repone mecum duos dochmios:

δίκας δ' ἐξέλαμψε θεῖον φάος.

et dirime duo fragmenta, quae male coaluerunt, ut saepe in utroque STOBAEI opere factum est. Qui φάος ὅσιον quid sit negant se videre non multo facilius reperient quae sit ὁσία ἀνάγκη in poëtae loco, quem servavit STOBAEUS in *Ecl. Phys.* V. 2. p. 154.

Ὁσία δ' ἀνάγκη πολεμικωτάτη θεός.

satisne perspicuum est θεία δ' ἀνάγκη a poëta esse? In THEOGNIDE autem vs. 131.

οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι πατρὸς καὶ μητρὸς ἄμεινον
ἔπλεθ' ὅσοις ὁσίη, Κύρνε, μέμηλε δίκη.

cave tangas ὁσίην δίκην, quae ὁσιότητος sive εὐσεβείας vicem iure obtinet. Nihil in hoc loco vitiosum est praeter ἀνθρώποισι, quod qui aurem habent in ἀνθρώποις refingent. Nomen ipsum θεός, quod nemo nescit in antiquis libris ΘC scribi solere et θυ, θω, θν, quamquam omnium nominum est notissimum, tamen saepe scribas fefellit oscitantes. Quale hoc est apud XENOPHONTEM in *Oeconomico* V. §. 12. ἔτι δὲ ἡ γῆ θέλουσα τοὺς δυναμένους καταμανθάνειν καὶ δικαιοσύνην διδάσκει· τοὺς γὰρ ἄριστα θεραπεύοντας αὐτὴν πλεῖστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ, venustissimi loci periit lepos, ne sensus quidem nisi perobscurus quidam ex totius sententiae conformatione elicitur. Codices pro θέλουσα satis constanter θέουσα exhibent, idque apparet ex ΘCΟΥCΑ stolide effictum: ἡ γῆ θεὸς οὖσα — τοὺς θεραπεύοντας αὐτὴν πλεῖστ' ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ, hoc venustum et *Xenophonteum* est, hoc sanum est denique et verum. Peius etiam mulcatus est locus incerti philosophi apud STOB. *Ecl. Phys.* II. cap. I. 17. πότερον οὖν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ πεποιῆσθαί σοι δοκεῖ ἢ πρὸς κοινωνίαν; mirifica sane quaestio ponitur; tu lege: αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ, recte respondetur: πρὸς κοινωνίαν. Ὑπὸ τίνος; ὑπὸ τῆς φύσεως. Τίνος οὔσης καὶ πῶς; διοικούσης τὰ ὅλα. Καὶ πότερον οὔσης ἢ μή; id est, HEERENIO interprete: *haec vero natura num omnino exsistit nec ne?* Qui sic philosophatur satin sanus esse aut sobrius videatur? Revoca duas litterulas fugientes καὶ πότερον ΘΥΟΥCΗC ἢ μή, id est θεοῦ οὔσης, sic demum intelliges cur respondeatur: ταῦτα οὐκέτι ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν. Quid vetat eadem opera argumentationem CHRYSIPPI iocantis, sed non ineptientis, in integrum restituere, quam incogitantia scribarum plane pervertit apud STOBAEUM in *Florilegio* LXIII. 31. εἰπόν-

τος τινός· οὐκ ἐρασθήσεται ὁ σοφός. μαρτυρεῖ γοῦν Μενέδημος, Ἐπίκουρος, Ἀλεξῖνος. ταύτῃ, ἔφη (ὁ Χρύσιππος), χρήσομαι ἀποδείξει. εἰ γὰρ Ἀλεξῖνος ὁ ἀνάγωγος καὶ Ἐπίκουρος ὁ ἀναίσθητος καὶ Μενέδημος, οὔ φησιν ἐρασθήσεται ἄρα. Parcam verbis et locum sanatum apponam: τῇ αὐτῇ, ἔφη, χρήσομαι ἀποδείξει, εἰ γὰρ Ἀλεξῖνος ὁ ἀνάγωγος καὶ Ἐπίκουρος ὁ ἀναίσθητος καὶ Μενέδημος ὁ λῆρος οὔ φασιν, ἐρασθήσεται ἄρα. Quo iure ὁ λῆρος suppleverim vide apud DIOG. LAERT. II. §. 140. Addam unum locum ex *Appendice Florentina*, quam olim ex IOHANNE DAMASCENO excerptam GAISFORDUS *Florilegio* STOBAEI subiecit, nuper multis nominibus emendatam et diligentius ex apographo *Ruhnkeniano* descriptam repetiit in editione *Eclogarum Phys. et Ethic. Oxonii*, 1850. Legitur istic p. 105 C. (p. 798 novae edit.): ἰῷ τὸ πᾶν ἐπιτρέψας οὐδὲν αὐτὸς φροντίζω τῶν σοφισμάτων ὑμῶν. Pro ἰῷ, quod nauci non est, video HALMIUM τῷ δικαίῳ corrigere. Multo facilius hoc negotium est: in ἰῷ prima littera non est ex antiquo libro sumta sed temere, ut mox demonstrabo, ab inepto homuncione adpicta. Littera initialis periit et superest ῷ. Ecquid esse potest certius quam θῷ in veteri codice exaratum fuisse et legendum: Θεῷ τὸ πᾶν ἐπιτρέψας κτέ.?

CAPUT II.

Appendix Florentina, cuius mentionem iniecimus, quia observationibus criticis de genere palaeographico uberrimam materiam praebere potest, huius capitis argumentum esto. Servatur *Florentiae* in *Bibliotheca Laurentiana* codex, quo IOHANNIS DAMASCENI *Parallela Sacra* continentur. Is homo bonam partem ex STOBAEI libris descripsit et cum scriptorum *Christianorum* locis composuit. Nactus STOBAEI *Eclogas* multo integriores quam ad nos pervenerunt permultos locos veterum egregios ab interitu solus servavit. Cuius rei quum indicium fecisset BANDINIUS, RUHNKENIUS nihil habuit antiquius quam ut sibi huius codicis apographum compararet. Agit cum BANDINIO; is negotium dedit SARTIO ut quidquid in eo libro videretur ex STOBAEO sumtum diligenter describeret, descriptum ad RUHNKENIUM perferendum curaret. Sic confectum est apographum illud *Sar-*

tianum, unde novas has reliquias bis GAISFORDUS edidit, nuperrime ex ipso apographo, quod ei GEELIUS iuvandis his litteris natus peramice miserat. Fecit GAISFORDUS operae pretium et plurima restituit, quae in priore editione » *cum omissa tum commissa* " cum dolore vidit. Complura alia is solus restituet, qui bene *Graece* sciens et codicum excutiendorum peritus ipsum *Florentinum* codicem per otium tractabit. Equidem versavi olim librum, scriptura tenui et intricatiore exaratum sed non ineleganti neque difficili, si quis hoc agit et aciem intendit oculorum et mentis, sed unde quis *Florentiae* sibi GAISFORDI STOBAEUM comparet? πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι, *Appendicem Florentinam* ubivis facilius quam apud *Florentinos* repereris. Itaque invitus, postquam compluscula non incuriose perlustravi et notavi diligentius, librum de manibus deposui. SARTIUS quemadmodum describendi negotio functus fuerit quid attinet dicere? Fecit homo bonus et sedulus quod potuit, sed neque *Graece* sciens neque in codicibus versandis et expediendis exercitatus istiusmodi provinciae erat impar et multos errores commisit, quos partim critica ars tollet, alios codex inspectus aliquando arguet. Ex illo genere nunc ipse nonnullos abstergebo, ubi primum fontem quemdam aperuero errorum, quibus liber totus est obsitus. In quemcunque locum codicis primum incideris, videbis passim litteris rubricatis distinctum. Non tantum, quod assolet, novi argumenti aut loci aut sententiae initium rubrica notatur, sed identidem in medio versu apparet littera discolor, ut credas eam rem aut ioci causa aut forte ornamenti librario placuisse. Non movet ea res magnam admirationem nec multum laboramus cur id iis studio fuerit vel oblectamento. At aliud quid est quod nos magno opere in ea re moveat et advertat. Qui eas litteras post librum descriptum de more adpinxit et immiscuit sive idem librarius sive alius, quod mihi ex scriptura non satis compertum, incredibili socordia ac temeritate usus litteras adpinxit et addidit non quas omissas esse cuivis apparebat sed quas casus aut lubido subiecit. Si quis linguae *Graecae* plane ignarus et nil nisi elementorum *Graecorum* figuras calamo ducere doctus ea intervalla suo arbitratu littera discolori qualibet explevisset non poterat ineptius errare et omnia corrumpere, quam istum ho-

minem id fecisse comperi. De industria ita factum esse et libri usum consulto impeditum quis inducat in animum? Habemus specimen peritiae librariorum. Destitutus nescio quis scripti libri subsidio maluit litteram supplere quamlibet quam hiantem lacunis librum relinquere. Vel sic tamen ea socordia non multum detrimenti attulisset, si quis scivisset unde ea monstra lectionum essent nata et quam nihil iis elementis esset tribuendum. Enumerabo primum aliquot errores hinc susceptos, quos docti sustulerunt, deinde caeteros paucis ipse quomodo tollendi sint exponam. Dedit librarius pro *Δίωνος τίωνος*, *τιήρουν* pro *διήρουν*, *τρύγες* pro *Φρύγες*, *κύκιοι* pro *Λύκιοι*, *ἡσίοδος* pro *Πισίδαι*, *ζήνου* pro *Εὐηνοῦ*, *φύσων* pro *Μύσων*, *ὀξίθεος*, si *Musis* placet, pro *Εὐξίθεος*, *παμβλίων* saepius pro *Ἰάμβλιχος* (*χ* superscriptum refert formam compendii *ων*, quod medium secat acutus, unde subinde *-ων* et *-χος* permiscentur), *θέλων* pro *Γέλων*, *βέλει μοι* pro *μέλει*, *μιλήτου* pro *Φιλητοῦ*, *καιάνων* pro *παιάνων*, *ξάθωνος* pro *Βάθωνος*, SOLON fit *φόλων*, ERYXIMACHUS appellatur *ὀρυξίμαχος*, CATO denique repente mutatus est in *τάτων*. Idem subinde officii immemor litterulam addere supersedit: apparet *ρατῖνος*, *λάτων*; *υμεών*, quem WYTTENBACHIUS in MUSONIUM volebat mutare, SYMEON est, *ἀλευκος*, *οσίδιππος*, *ἐναιχμος* et *οφῶν* pro *Ἰοφῶν*. Opem tulerunt eruditi: duo tantum nondum revixerunt. Est in codice locus ubi *ω* legitur cum compendio, quo *κτ* significatur: *πόνῳ τῷ λόγῳ* — *παρακαταθετέον τὸν βίον*. SARTIUS, cui illud compendium obscurum erat annotavit: » quodnam auctoris nomen sub illa compendiaria voce lateat divinare non potui.” *Σωκράτης* est, qui dixerat: *μόνῳ τῷ λόγῳ κτέ.* nam *πόνῳ* incipit a rubrica. Idem compendium *κτ* suprascriptum syllabis *Δημο* — peperit nobis novum scriptorem, quem nemo veterum umquam vel fando audivit, DEMOCRATEM. Quis in ea scriptura lateat magnus et nobilis philosophus vel unus hic locus declarabit in *Append.* p. 733 *Δημοκράτους*: *ἡ φύσις καὶ ἡ διδαχὴ παραπλήσιόν ἐςι. καὶ γὰρ ἡ διδαχὴ μετὰ ῥυσμοῦ τὸν ἄνθρωπον, μετὰ ῥυσμοῦ δὲ φύσις ποιεῖ* (*ποιέει* leg.). Quis haec praeter *Abderitam* DEMOCRITUM scripsisse potest? confidenter igitur DEMOCRATEM illum passim expellemus, ut DEMOCRITUS tandem aliquando sua recuperet. Eodem modo et alius philosophus nunc latet in eo nomine, quod

ei imperiti scribae imposuerunt. In codice aut *ρόδωρος* dicitur aut *ιρόδωρος* aut denique *Ἡρόδωρος*, idque ei nomen adhaesit in *Append.* p. 689, 6 et 735, 67. Verum nomen ex *ρόδωρος* eruendum est, cui non vocalis aliqua erat adaptanda, sed littera M, in qua scriptura *μρόδωρος* pervulgato more scribarum inest nomen *Μητρόδωρος*, nempe *μηρ*, *μρὸς*, *μρὶ*, *μρα* pro *μήτηρ*, *μητρός* etc. librariis etiam pervetustis trita sunt. *Schol. ad Odyss.* α. 275 *τῇ ἀρχαίᾳ συνηθείᾳ ἐγέγραπτο μηρ*. Similiter *πηρ*, *πρὸς*, *πρὶ*, *πρα*, *περ* et composita aut derivata multas saepe turbas dederunt, de quibus alio loco dicemus. Denique suum nomen restitutum est ei, qui in codice *Καθέας ὁ Μασσαλιήτης* appellatur. Notus homo est et multos olim decepit *Πυθέας ὁ Μασσαλιώτης*, quem GAISFORDUS reduxit p. 774. Idem p. 775 *Πλουτάρχου* eruit ex *πλούτωνος*. Satis apparet ex iis quae dedimus codicem, unde *Florentinus* descriptus est, per compendia scriptum fuisse et nexus litterarum intricatiores, iis utique qui numquam viderunt aut non possunt ista, quasi lacunae forent, certa correctione supplere. SARTIUS quam saepe et quam imperite in iis haeserit quid prodest ostendere? Aliquanto utilius erit demonstrare, quantum vitiorum et errorum is ipse commiserit, qui antiquum librum describebat, ex scribendi compendiis non intellectis. Ecquid magis ridiculum esse potest quam est hic locus PLATONIS, quem primum sanum apponam ex libro *de Legg.* II. p. 672. *ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ μήπω κέκτηται τὴν οἰκείαν Φρόνησιν.* Librarius autem bona fide dedit: *ἐν τούτῳ δὴ τῷ χρυσοςόμῳ, ἐν ᾧ.* — Similiter mox in his: *ἔςι που σύνεσις νέων καὶ γερόντων ἀσυνεσία. χρυσόςομος γὰρ οὐ διδάσκει Φρόνησιν ἀλλὰ Φύσις καὶ ὀρθὴ δίαιτα.* (Cf. p. 734, 16). Littera *χ* implexum habens *ρ* et *χρόνος* et *Χρυσόςομος* significat: qui haec in tali loco confundere potest, ei mandes si quid recte curatum velis. Ex eodem fonte manarunt errores huiusmodi ut SOPHOCLES *σοφός* dicatur, DEMOSTHENES *δῆμος*, XENOPHON *ξένος*, ARISTOTELES *ἄριςος*: contra apud HARPOCRAT. v. *Ζεῦξις* nobilis pictor dicitur *Ἀριςοτέλης τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ζωγράφων* in omnibus codd. pro *ἄριςος*. Notanda est nominis depravatio in STOBAEI *Florilegio* XC. 9 ubi editiones *Ἐκδώρου* nomen praeferunt, codex optimus *ἐκιδώρου* servavit. K et IC confundi solere

notum esse arbitror et *εἰσιδώρου* appellant scribae quod *Ἰσιδώρου* est, quia *ῑ* productum per *ει* diphthongum satis constanter scribi solebat in antiquis libris, grammatici adeo certabant utra scriptura esset potior, quod me SEXTUS EMPIRICUS docuit *adv. Grammat.* I. IX. 169 *ζητοῦμεν εἰ εὐχάλινον καὶ εὐώδινας τῷ ῑ μόνον γραπτέον ἢ τῷ ει.* Sed de his omnibus alius dabitur dicendi locus, ad STOBAEUM revertor. ANTIPHONTIS locus legitur p. 730 *πρῶτον, οἶμαι, τῶν ἐν οὐρανοῖς ἐστὶ παίδευσις*, lepidum hominem qui ex *ἀνοις*, i. e. *ἀνθρώποις*, in his verbis delabi potuit ad *οὐνοις* i. e. *οὐρανοῖς*! ne hoc quidem cogitans *οὐρανούς* pro *οὐρανόν Graecis* esse inauditum ac temere coelum ac terras miscens. Duplex vitium est p. 737. *Δίων ἔλεγε καθ' Ἡσίοδον τρία γένη εἶναι μαθημάτων, χρυσοῦν, ἀργυροῦν, χαλκοῦν. χρυσοῦν μὲν τὸ τῶν διδόντων καὶ μὴ μανθανόντων, ἀργυροῦν δὲ τὸ τῶν διδόντων καὶ μανθανόντων, χαλκοῦν δὲ τὸ τῶν μανθανόντων μὲν οὐ διδόντων δέ.* Res ipsa clamat *μαθητῶν* esse emendandum pro *μαθημάτων*, at quis est qui hoc dixerit? Facile negotium est reperire quis hoc et senserit et tam iocose dixerit, si *ίων* solum memineris esse genuinum, *δ* adiectum ab eo, qui adscribit quidquid collibuit. Nempe quemadmodum ea dicere SOCRATES numquam potuit, sic satis certum est *Borysthenitam* BIONEM hoc lusisse. Nemo nunc dubitare possit quin recte pro *ἰῷ*, in quo *ι* adventicium est, *θῷ* i. e. *θεῷ* repositum sit. In codice fertur ut *Μιλήτου* versiculus, quem editus STOBAEUS *Φιλητοῦ* esse arguit, sic scriptus: *ἐννόμιζε καὶ σέβου, ζήτει δὲ μή.* Videsne ΘΝΝΟΜΙΖϾ i. e. *θεὸν νόμιζε* quomodo in *ἐννόμιζε* abierit. Non simplici malo laborat versiculus sine poëtae nomine laudatus p. 717.

σὺ δ' οὐ τάδ' εἶπας μὴ λέγειν ἃ τις φρονεῖ.

tu repone ex EURIPIDIS *Phoenissis* vs. 392.

δούλου τόδ' εἶπας κτέ.

omissa litterula Δ apparet ΟΥΛΟΥ in *σὺ δ' οὐ* esse depravatum, unde colligas litteras initiales non fuisse adscriptas, aut non ubique, in veteri libro, unde *Florentinus* descriptus est. In sententia, quae PYTHAGORAE tribuitur p. 700 *ἐπιδείκνυσο μὴ ἐν τοῖς λόγοις ἃ φρονεῖν ἀλλ' ἐν τοῖς ἔργοις ἃ ποιεῖν*, decepit librarium nexus quidam syllabae *ευ*, qui oscitanter legenti a littera *α*

nihil discrepat, ut sit legendum εὖ φρονεῖν et εὖ ποιεῖν. Eodem modo α et ευ passim permiscentur et quamquam ex hoc errore *contrarium* saepe dicitur quam quod dixerat aliquis et mens sana postulat, diutissime etiam hae ineptiae eruditorum oculos fefellerunt. Non feram diutius SOLONEM sic ineptientem apud PLUTARCHUM in vita cap. XXVII. Ἕλλησιν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Λυδῶν, πρός τε τἄλλα μετρίως ἔχειν ὁ θεὸς ἔδωκε καὶ σοφίας τινὸς εὐθαρσοῦς, ὡς ἔοικε, καὶ δημοτικῆς, οὐ βασιλικῆς οὐδὲ λαμπρᾶς ὑπὸ μετριότητος ἡμῖν μέτεστιν, quis admonitus non videbit ἀθαρσοῦς verum esse?

In fragmento SOPHOCLIS p. 699. Σοφοκλέους Ἐριφύλῃ.

. . γλῶσσ' ἐν οἷσιν ἀνδράσιν τιμὴν ἔχει
ὅπου λόγοι σθένουσι τῶν ἔργων πλέον.

cave existimes ab initio quidquam deesse, ut passim, rubrica supplendum. In hunc modum damnum resarsi:

γλῶσσ' ἐν κενοῖσιν ἀνδράσιν τιμὴν ἔχει.

Eiusdem poëtae locus p. 726 nimium diu mendum aluit (ex *Aiace* vs. 964.)

οἱ γὰρ κακοὶ γνώμαισι τἀγαθὸν χεροῖν
ἔχοντες οὐκ ἴσασι πρίν τις ἐκβάλῃ.

eadem lectio in SOPHOCLIS codd. fertur, ut vetus esse mendum appareat. Nempe τἀγαθόν in his verbis absonum est: quo sensu τἀγαθόν dicatur optime sentiri potest ex hoc nobili EURIPIDIS loco:

αἰαῖ, τόδ' ἤδη θεῖον ἀνθρώποις κακόν
ὅταν τις εἰδῇ τἀγαθὸν, δράσῃ δὲ μή.

de quo vide VALCKEN. *Diatr.* p. 22: *quod rectum est* vides dici: at non hoc dicit SOPHOCLES, *bona* sua negat nosse stultos antequam amiserint et τἀγαθά debebat dicere. O et Є confusa olim sunt et emendandum:

τἀγάθ' ἐν χεροῖν | ἔχοντες οὐκ ἴσασι.

In vicinia p. 726, 12 una litterula extrita fecit ut ANTIPHANIS dictum sensu careret. Dicit poëta solere eos, qui artes ingenuas fideliter didicerint

τῶν ἀδικημάτων
μὴ λαμβάνειν τὰς ἀξίας τιμωρίας
ἐλεῖν δὲ πάντως.

ἐλεῖν quid sit nemo umquam capiet. ἐλεεῖν rescribendum esse

facile mihi dabitur, sed non est satis: ut recte dicatur ἐλεεῖν τι in simili re necessarium est. τι latet, ut saepissime, in littera π et legendum:

ἐλεεῖν δέ τι πάντως.

Pag. 733. CLEANTHES ad amicum, qui ex eius disciplina in patriam revertens quaerebat: πῶς ἂν ἥκιστα ἁμαρτάνοιμι; respondisse fertur: εἰ παρ' ἕκαστα ὧν πράττεις δοκοίης με παρεῖναι. nescio cur μοι unus et alter maluerit. Revocata fugitiva littera ex C praecedente scribe quod unusquisque in tali re dixisset: δοκοίης ἐμὲ παρεῖναι.

Servavit nobis IOHANNES DAMASCENUS luculentum locum ARCHYTAE *Tarentini*, *Dorica* dialecto scriptum sed miserrimum in modum a librariis mulcatum. Legitur p. 741, habuitque GAISFORDUS ELMSLEI apographum, quo meliorem auctorem ac testem nemo requirat. ELMSLEIUS autem describere locum satis habuit, emendare supersedit. Sustulere nonnulla vitia WYTTENBACHIUS et GAISFORDUS. Palmaria emendatione BADHAM (in praefat. ad EURIP. *Helen.* p. 6) restituit hunc locum: ταὶ γὰρ εὐφυῖαι καὶ ταὶ καλαὶ τροφαὶ πολλάκις φθάνοντι τὰς διδασκαλίας ἐς ὀρθότατα ἄγοισαι, ἀποδέοντι δὲ μόνον λόγω ἀγεμόνος, τὸν ἐν τῆθη τῆ ἐπιςάμα. VALCKENAERIO dignum est et PORSONO quod reperit: τὸν ἐντίθητι ἐπιςάμα. Alia pauca ipse corrigam: quod in codice est καθομολογᾶ τε τὰ φύσει ἔθεα editur, p. 741, 9, καθ' ὁμόλογά τε τᾷ φύσει ἔθεα, verum est καθομόλογά τε τᾷ φύσι. p. 741, 25. τὰν φάμεσεν ἐνέργειαν ἀρετᾶς codex, editur φάμες, rectius φαμές, ut ab initio φαντί, non φάντι, quod participium est. 741, 27. ἁ γὰρ τέλος διάνοια nihil est: ^λ^τε, quod in cod. est, significat τέληος, quod GAISFORDUS reperit. 742, 2. τάν τε κοινὰν νίκαν SARTIUS, τάν τε κοινὰν νίκας νίκαν ELMSL. τάν τε κοινωνατικάν GAISFORDUS. Quid verum sit certis vestigiis indagari potest. Ex antiqua forma ξυνάονες natum est ξυνήονες *Ionum*, *Atticorum* ξυνῶνες, *Doriensium* ξυνᾶνες, ut παρήορος, πάραρος, μετέωρος. Eodem modo ex κοινάονες, κοινῶνες *Attici*, *Dores* formarunt κοινᾶνες, ut ex θεάορος illi θεωροί at hi receperunt θεαροί: hinc *Dores* κοινανέω dicebant, non κοινωνέω, et pro κοινωνικός illi κοινανικός ponebant. Obscurarunt passim has formas scribae, at non potuerunt omnia vestigia delere sic

ut litura non appareret. Peropportunum vitium in THUCYDIDIS codd. V. 79. *ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες ταὶ ἐν Πελοποννάσῳ κοινᾶν ἐόντων τᾶν σπονδᾶν καὶ τᾶν ξυμμαχιᾶν* ipsam historici manum ad nos propagavit intactam *κοινανεόντων*, indice VALCKENAERIO ad *Phoen.* vs. 196, qui locus nondum persanatus est tamen, nam *τᾶς ξυμμαχίας* reponendum. Ex his igitur facile est colligere ARCHYTAE *κοινανικάν* esse reddendum: *ποτὶ δύο ἀρχὰς — τάν τε κοινανικὰν καὶ τὰν εἰδημονικάν.* Sequitur: *καὶ γὰρ αἱ κατὰ τοίας ἀντιλήψιας δοκέοντι ἀντιθλίβεν ἀλλάλας τᾷ ἀγωγᾷ, τᾷ μὲν γὰρ πολιτικᾷ ἀφέλκουσαι τᾶς θεωρίας, τὰ δὲ θεωρητικᾷ ἀπὸ τᾶς πολιτείας μετάγοισα ἐς ἀσυχίαν· ἄλλων τὰ πέρατα, ὧν ἀψαμένα ἁ φύσις ἀπέδειξεν ἐν τωυτῷ ἀλωμένα.* Scribe: *καὶ γὰρ αἱ — δοκέοντι ἀντιθλίβεν ἀλλάλας ταὶ ἀγωγαὶ, ταὶ μὲν γὰρ πολιτικαὶ ἀφέλκουσαι τᾶς θεωρίας, ταὶ δὲ θεωρητικαὶ — ἐς ἀσυχίαν, ἀλλ' ὧν τὰ πέρατα συναψαμένα ἁ φύσις — ἀλωμένα.* Ultro apparet in seqq. *οὐ γὰρ ἀντιπαθέες ἐντὶ τᾷ ἀρετᾷ* legendum esse *ταὶ ἀρεταί*, quod continuo sequitur: *αἱ δέ κά τις ἐκ νέων ὁρμαθεὶς αὐτὸς ἁρμόζηται εἰς τὰς ἀρχὰς τὰν ἀρετὰν — εὔροον βίον διεξάγει* sanum erit si legeris *ἐκ νέω, τᾶν ἀρετᾶν* et *διαξεῖ.* Pag. 741, 14 *αἱ δὲ μήτ' αὐτὸς νέοιτο ποτίφορα*, corrige *νοέοι τὰ ποτίφορα.* Pag. 743, 14 *ἡ ἐμέσης δὴ δὲ καὶ ἁ φύσις*, latet in hoc monstro *ἐνεμεσήθη*. denique p. 743, 16. *ἀλλ' ἡμεῖς γε λέγοντες σῶμα μὲν εἶμεν ψυχᾶς ὄργανον, νόον δὲ ἀγεμόνα κτέ.* Perspicuum est *λέγομες* genuinum esse, deinde *ἁμές* non *ἡμεῖς*. Quamquam certum est *Dores* constanter omnes pro *ἡμεῖς ἁμές*, pro *ἡμᾶς* dixisse *ἁμέ*, quamquam constat librarios illis formis substituere solere *Atticas* aut Homericas *ἄμμες* et *ἄμμε*, tamen video plerosque omnes editores malle cum codicibus errare quam cum criticis vera sentire. Eadem ratio est in *ὑμές* et *ὑμέ*. Indubitata haec sunt, tamen, ut queritur HIERONYMUS in *praefat. ad Psalterium » videtis plus antiquum errorem quam novam emendationem valere.* Perlubenter PLUTARCHUS *Spartanos* inducit *λακωνίζοντας*, sed per librarios non licuit. PLISTONAX oratori *Attico*, qui *Lacedaemonios ἀμαθεῖς* appellitarat, *ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, μόνοι γὰρ Ἑλλήνων ἄμμες οὐδὲν κακὸν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν.* ap. PLUT. in *Lycurg.* XX unum vocabulum evasit sed non sine malo: ridicule nunc Homericum *ἄμμες* inseritur verbis *Atticis*: *μόνοι γὰρ Ἑλλάνων*, dixerat, *ἁμὲς οὐδὲν κακὸν μεμα-*

θήκαμες πὰρ ὑμέων. Notissima *Spartanorum* cantilena ibid. c. XXI etiamnunc sic editur:

Ἄμμες ποκ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι.
ἄμμες δέ γ' εἰμέν. αἰ δὲ λῇς πεῖραν λαβέ.
ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεσθα πολλῷ κάρρονες.

quasi umquam sic quisquam *Lacedaemone* esset locutus. Quam saepe apud PLUTARCHUM *Lacones* νὴ τὼ σιώ aut, quod multo peius est, νὴ τὼ θεώ habent in ore, quum certum sit et dixisse illos et PLUTARCHUM scripsisse: ναὶ τὼ σιώ. Unum locum addam ex vita ALEXANDRI cap. XL. Λάκων πρεσβευτὴς παραγενόμενος αὐτῷ λέοντα καταβάλλοντι μέγαν εἶπε· καλῶς γε, Ἀλέξανδρε, πρὸς τὸν λέοντα ἠγώνισαι περὶ τὰς βασιλείας, una vocula, in qua accentus tantum depravatus est, indicium facit *Laconis* sua lingua loquentis, nam περὶ τᾶς βασιλείας verum esse palam est. Itaque reliqua olim sio scripta fuerunt: ποττὸν λέοντα ἀγώνιξαι περὶ τᾶς βασιλείας.

Dativus *Doriensium* ἁμῖν non meliore fortuna uti solet, ut in PLUT. *Agesil.* cap. II. οὐ γὰρ βασιλεῖς ἄμμιν ἀλλὰ βασιλείδια γεννάσει, ubi ἁμῖν et γεννασεῖ reponendum eademque medicina passim in eodem morbo utendum.

Ad STOBAEUM et *Appendicem Florentinam* redeo. In ARCHYTAE loco sub initium mendum latet in his: καττὰν ἔφεσιν τᾶς σοφίας διὰ ταύταν p. 741, b. διὰ ταύταν intelligi non potest. Sapientia *ob se ipsa* dicitur expetenda: emenda igitur δι' αὐτάν. Sed manum de tabula; finem faciam in emendando SOPHOCLIS fragmento, quod et apud IOHANNEM DAMASCENUM et in STOBAEI libris turpiter corruptum circumfertur:

αἰδὼς γὰρ ἐν κακοῖσιν οὐδὲν ὠφελεῖ
ἡ γὰρ σιωπὴ τῷ λαλοῦντι σύμμαχος.

Quum in vetusto libro δὼς γὰρ esset scriptum stipes explevit ὁδὼς, αἰδώς recte scriptum exstat in *Floril.* XIII. 9. Conspirant omnes in τῷ λαλοῦντι, quod verbum de trivio sumtum a Sophoclea grandiloquentia abhorret et, quod etiam peius est, SOPHOCLES nihil dicit. Si mecum repones:

ἡ γὰρ σιωπὴ τὠγκαλοῦντι σύμμαχος.

utrique malo medeberis et unde ortum sit intelligetur.

(*Continuabitur.*)

BLADVULLINGEN.

Plutarch. an seni sit ger. resp. p. 788. A.

In het bekende antwoord, door Epaminondas aan de *Thebanen* gegeven, toen de *Arkadiers* παρεκάλουν αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις διαιτᾶσθαι, dat aldus luidt: νῦν μὲν, ἔφη, θαυμάζουσιν ὑμᾶς καὶ θεῶνται πρὸς τὰ ὅπλα γυμναζομένους καὶ παλαίοντας· ἂν δὲ πρὸς τῷ πυρὶ καθημένους ὁρῶσι τὸν κύαμον κόπτοντας, οὐδὲν αὐτῶν ἡγήσονται διαφέρειν, is eene fout, die het laatste gedeelte van den zin onverstaanbaar maakt. Plutarchus schreef κάπτοντας, niet κόπτοντας. Men vergel. over dit woord hetgeen ik gezegd heb op Lucian. *Var. Hist.* I. 23 (*Mnem.* I. 410).

Leiden, *April* 1853. E. M.

Xenoph. *Hellen.* II. i. 18.

Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει ἐς Λάμψακον οὖσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πέζῃ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος.

Pro παρῆσαν scribendum παρῄεσαν, quod respondet τῷ παρέπλει. Vid. infra §. 28. ξυμπαρῄει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πέζον ἔχων.

Aristoph. *Acharn.* 43.

Κήρυξ. Πάριτ' ἐς τὸ πρόσθεν,
πάριθ', ὡς ἂν ἐντὸς ἦτε τοῦ καθάρματος.
Ἀμφιθ. ἤδη τις εἶπε;
Κήρυξ. τίς ἀγορεύειν βούβεται;

Pro ΗΔΗΤΙCΕΙΠΕ scribendum ΗΔΗΝΤΟΣΕΙΜΙ i. e. ἤδη 'ντός εἰμι, elicienda e versu superiore. Conf. *Mnemos.* II. 1 sq.

Delft, *Sept.* 1853. J. M. van Gent.

VERBETERINGEN OP CICERO.

(ED. ORELLI, *Turici* 1826).

(Waar emendatien, die ORELLI reeds in zijne aanteekeningen heeft opgenomen, hier om bijzondere redenen op nieuw vermeld zijn, wordt dit telkens medegedeeld. — De emendatiën van RUHNKENIUS zijn uit diens *Adversaria* geput, waarover men zie bl. 252 van het vorig nummer).

Rhet. ad Herenn. II. XIX. 30. Si ergo pollicitus sum, me daturum causam, qua inductus Ulixes accesserit ad maleficium, et si inimicitiarum *acerrimam* rationem, et periculi metum intercessisse demonstravi; non est dubium, quin confiteatur causam maleficii fuisse. — L. *acerrimarum*. R. (Ruhnkenius).

Ibid. IV. XXIII. 32. Quare fides, et gravitas et severitas oratoria minuitur his exornationibus frequenter collocatis et non modo tollitur auctoritas *dicendi*, sed offenditur quoque in eiusmodi oratione. — L. *dicentis*. R.

Ibid. IV. XXIII. 34. An dimicarem? At quum parva manu tum prodiremus, locum quoque *inimicissimum* habebamus. — L. *iniquissimum*. R.

Ibid. IV. XLIV. 57. Re enim *vilissima* certam et parva maximam redemit. — L. *levissima*. v. Gron. ad Sen. Troad. 2. R.

De Orat. I. XIX. 85. Qui quum diceret, esse quandam prudentiam, quae versaretur in perspiciendis rationibus constituendarum et regendarum rerum publicarum, excitabatur homo promptus *ab homine abundanti doctrina*, et quasi incredibili varietate rerum et copia. — L. *atque omni abundans doctrina*. B. (Prof. Bake).

Ibid. I. XXVI. 120. Non enim pudendo, sed non faciendo id quod non decet, imprudentiae *nomen* effugere debemus. — L. *crimen.* R.

Ibid. I. XXXVII. 170. Equidem propinquum nostrum, P. Crassum, [*illum divitem*], quum multis aliis in rebus elegantem hominem et ornatum, tum praecipue in hoc efferendum et laudandum puto etc. — De tusschen haakjes staande woorden moeten geschrapt worden. C. (Prof. Cobet).

Ibid. I. XLIII. 193. — sive quis civilem scientiam *contemplatur*, quam Scaevola non putat esse oratoris propriam, sed cuiusdam ex alio genere prudentiae. — L. *complectitur* R. — Men zie de noot bij Orelli: *complectitur, de Wyttenbachii coniectura Sch(uetz)* 2.

Ibid. II. VII. 30. Sed tamen, quoniam hoc totum, quidquid est, sive artificium, sive studium dicendi, nisi accessit os, nullum potest esse, docebo vos, discipuli, id, quod ipse non didici, [*quid de omni genere dicendi sentiam*]. — De laatste woorden moeten vervallen. D. R.

Ibid. II. LIII. 216. Illa autem, quae aut conciliationis causa leniter, aut permotionis vehementer aguntur, contrariis commotionibus *inferenda* sunt, ut odio benevolentia, misericordia invidia tollatur. — L. *infringenda.* R.

Ibid. II. LXXVIII. 319. — ita et momenti aliquid afferent, quum erunt *paene* ex intima defensione deprompta, et apparebit, ea non modo non esse communia, nec in alias causas posse transferri. — L. *penitus.* R.

Ibid. LXXIX. 324. Maximam autem copiam principiorum ad iudicem aut illiciendum, aut incitandum, ex illis locis trahemus, qui ad motus animorum *conficiendos* inerunt in causa. — L. *conciendos.* R. — Men zie de noot bij Orelli: *conciendas.* Nescio cuius coniecturam apud Lambinum recepit Wetzel.

Ibid. II. XC. 366: Deinde, si ego recte intellexi, quum valde *libenter* audirem, mihi coniuncte est visum de utraque re dicere. — L. *diligenter.* R.

Ibid. III. VII. 27: Atque id primum in poetis cerni licet, quibus est proxima cognatio cum *oratoribus*, *quam sint* inter sese Ennius, Pacuvius, Acciusque dissimiles, quam apud Graecos Aeschylus cet. — L. *oratoribus. Quam sunt* cet. B.

Ibid. III. XI. 43. Athenis iamdiu. doctrina ipsorum Atheniensium interiit, domicilium *tantum* in illa urbe remanet . . . . tamen eruditissimos cet. — L *tamen.* B.

Ibid. III. XIII. 48. Praetereamus igitur praecepta Latina loquendi, quae puerilis doctrina tradit, et subtilior cognitio ac ratio *literarum alit, aut* consuetudo sermonis quotidiani ac domestici, libri confirmant, et lectio veterum oratorum et poetarum — L. *literarum, alit consuetudo* cet. B.

Ibid. III. XIV. 52. Si est aliter, irrident; neque eum oratorem [*tantummodo*], sed hominem non putant. — *Tantummodo* is van eene latere hand. B.

Ibid. III. XV. 57. Itaque multo plura, quam erat necesse [*doctissimi homines, otio nimio et ingeniis uberrimis affluentes*], curanda sibi esse ac quaerenda et investiganda duxerunt. — De tusschen haakjes staande woorden zijn een glossema. R. B.

Ibid. III. XXXII. 136 . . . atque illa, quae de *naturis* rerum; quae de hominum moribus, quae de rebus publicis dicerentur. — L. *natura.* B.

Ibid. III. XXXIV. 139. Atque enim idem illa non linguae solum verum etiam animi [*ac virtutis*] magister ad liberandam patriam impulit, instruxit, armavit. — De tusschen haakjes staande woorden moeten geschrapt worden. C.

Ibid. III. XLII. 167. Pro Africis est sumpta Africa: neque factum verbum est, ut: Mare saxifragis undis, neque translatum, ut: Mollitur mare, sed ornandi causa proprium proprio commutatum. *Desine* Roma tuos hostes, et, Testes sunt campi magni. — L. *despice.* A. des Amorie van der Hoeven. [Cf. Claud. d. bell. Get. 77.]

Brut. XVI. 64. Quamquam in Lysia saepe sunt etiam lacerti, sic ut fieri nihil possit valentius. Verum est certe genere toto strigosior, [*sed habet tamen suos laudatores, qui hac ipsa eius subtilitate admodum gaudeant*]. — De tusschen haakjes staande woorden moeten uit den tekst verwijderd worden. R.

Ibid. XLIX. 181. De iis autem, quos ipsi vidimus, neminem fere praetermittimus eorum, quos aliquando dicentes *vidimus.* — L. *audivimus.* R.

Ibid. LXXX. 276. duo summe tenuit, ut et rem illustraret differendo, et animos eorum, qui audirent, *devinciret* volup-

tate. — L. *deliniret.* R. [v. Orelli: *deliniret,* Ernestii suspicio].

Ibid. xci. 315. Post a me Asia tota peragrata *est cum* summis quidem oratoribus, quibuscum exercebar ipsis lubentibus . . . . Assiduissime autem mecum fuit Dionysius Magnes; erat etiam Aeschylus Cnidius, Adramyttenus Xenocles. [*Hi tum in Asia rhetorum principes numerabantur*]. — Tusschen *est* en *cum* zijn eenige woorden uitgevallen. R. — De tusschen haakjes staande woorden zijn niet van Cicero. B.

Ibid. xcv. 325. Aliud autem genus est non tam sententiis frequentatum quam verbis volucre atque incitatum, quali est nunc Asia tota, nec flumine solum orationis, sed etiam exornato et *faceto* genere verborum. — L. *facto.* R.

Orat. ii. 6. Quare non est, cur eorum, qui se studio eloquentiae dediderunt, spes *infringatur* aut languescat industria. — L. *frangatur.* B.

Ibid. iii. 11. Ac video, hanc primam ingressionem meam non ex oratoriis disputationibus ductam, sed e media philosophia repetitam, et *eam* quidem quum *antiquam* tum *subobscuram*, aut reprehensionis aliquid, aut certe admirationis habituram. — L. *ea*, *antiqua* en *subobscura.* B.

Ibid. iv. 14. Positum igitur sit in primis (quod post magis intelligetur), sine philosophia non posse effici, quem quaerimus [*eloquentem*]. — Het laatste woord moet vervallen. B.

Ibid. v. 20. . . . . quod ipsum alii aspera, tristi, horrida oratione, neque *perfecta neque* conclusa . . . L. *facta atque.* B.

Ibid. vi. 22. Horum [*singulorum*] generum quicumque vim *singuli* consecuti sunt, magnum in oratoribus nomen habuerunt. — *Singulorum* moet vervallen; in plaats van *singuli* l. *singulis.* B.

Ibid. viii. 27. Itaque se purgans [*iocatur*] *Demosthenes : negat*, *in eo* positas esse fortunas Graeciae, hoc an illo verbo usus sit. — *Iocatur* is een bijvoegsel van lateren tijd. Er stond: *Itaque se purgans Demosthenes negat, in eo* cet. B.

Ibid. xiii. 42. Dulce igitur orationis genus, et solutum, et *effluens*, sententiis argutum, verbis sonans, est in illo epidictico genere. — L. *fluens.* B.

Ibid. xviii. 57. Est autem in dicendo quidam cantus obscurior; non hic e Phrygia et Caria rhetorum epilogus, paene

canticum sed ille, quem significat Demosthenes et Aeschines, quum alter alteri obiicit vocis flexiones. [*Dicit plura etiam Demosthenes, illumque saepe dicit voce dulci et clara fuisse*]. — De tusschen haakjes staande woorden zijn niet van Cicero. B.

Ibid. XXXIII. 117. Erit igitur haec facultas in eo, quem volumus [*esse eloquentem*], ut definire rem possit. — De tusschen haakjes staande woorden moeten vervallen. B.

Ibid. XLIV. 150. Nolo tamen minuta haec constructio appareat, sed tamen stilus [*exercitatus*] efficiet *facile* hanc viam componendi. — L. *facilem;* het woord *exercitatus* moet uit den tekst verwijderd worden. B.

Ibid. XLIX. 160. Aut enim negligenda nobis fuit *voluptas* eorum, quibus probari volebamus, aut ars eius conciliandae reperienda. — L. *voluntas.* B.

Ibid. LI. 170. Hoc freti isti, ut ipsi *infracta* et amputata loquuntur, et eos vituperant, qui apta et finita pronuntiant. — L. *fracta.* B.

Ibid. LIX. 199. Plerique enim censent, cadere tantum numerose oportere, terminarique sententiam. Est autem ut id maxime deceat, non *id* solum. — L. *ut.* B. — Ernestus: *ut id.*

De Finib. II. III. 8. Omnes enim iucundum motum, quo sensus *hilaretur*, Graece ἡδονήν, Latine voluptatem vocant. — L. *titillaretur.* B.

Ibid. II. V. 16. Hoc est vim afferre, Torquate, sensibus: extorquere ex animis cognitiones [*verborum*], quibus imbuti sumus. — *Verborum* moet geschrapt worden. B.

Ibid. II. VI. 17. Rhetoricam palmae, dialecticam pugni similem esse [*dicebat*], quod latius loquerentur rhetores, dialectici autem compressius. — *Dicebat* moet uit den tekst verwijderd worden. B.

Ibid. II. VI. 18. Ruit in *dicendo*, ut mihi quidem videtur, nec ea, quae docere vult, ulla arte distinguit. — L. *docendo.* B.

Ibid. II. XXXI. 106. Itaque beatior Africanus, cum patria illo modo loquens: *Desine*, Roma, tuos hostes. — L. *Despice* (Z. d. Orat. III. XLII. 167).

Tuscul. Disput. I. XVI. 38. Hanc opinionem discipulus eius Pythagoras maxime confirmavit, qui quum Superbo regnante

in Italiam venisset, tenuit magnam illam Graeciam quum *honore* disciplina, tum etiam auctoritate. — L. *tenore*. R.

Ibid. I. xliii. 104. Praeclare Anaxagoras, qui quum Lampsaci moreretur, quaerentibus amicis, velletne Clazomenas [*in patriam*] si quid ei accidisset, auferri: nil necesse est, inquit, cet. — De tusschen haakjes staande woorden zijn niet van Cicero. B.

Ibid. II. ii. 5. . . . philosophia nascatur Latinis quidem literis *ex* his temporibus, eamque nos adiuvemus. — L. *et*. B.

Ibid. II. iii. 8. Nec ei id ipsi minus consequi possumus; idcirco minus [*id*] ita faciendum esse *sentimus*. — *Id* moet vervallen; in plaats van *sentimus* l. *censemus*. B.

Ibid. II. iii. 9. . . . sed etiam, quod esset ea *maxima* dicendi exercitatio: qua princeps usus est Aristoteles, deinde eum qui secuti sunt. — L. *maxime*. B.

Ibid. II. vii. 17. Epicurus vero ea dicit, ut mihi quidem *risus* captare videatur. — L. *risum*. B.

Ibid. II. ix. 22. *Possumusne* nos contemnere dolorem, quum ipsum Herculem tam intoleranter dolere *videamus*. — L. *Possumus* en *videmus*. B.

Ibid. II. xi. 27. Sed videsne, poetae quid mali *afferant? Lamentantes inducunt fortissimos viros:* molliunt animos nostros: ita sunt deinde molles, ut non legantur modo, sed etiam ediscantur. — L. *afferant lamentantes, quum inducunt fort. viros? Molliunt* cet.

Ibid. II. xix. 44. *Venit* Epicurus, homo minime malus, vel potius vir *optimus: tantum* monet, quantum *intelligit*. Neglige, inquit, dolorem. — L. *Veniat* Epicurus . . . . . . *optimus. Is tantum* monet, quantum *intelligo*. B.

Ibid. II. xxv. 60. Quem quum Cleanthes condiscipulus rogaret, quaenam ratio eum de sententia deduxisset, respondit, quia, quum tantum operae philosophiae dedissem, dolorem tamen ferre non *possem*, satis *esset* argumenti, malum esse dolorem. — L. *possum* en *est*. B.

Ibid. III. v. 11. Quamquam ipsa iracundia libidinis est pars. [*Sic enim definitur iracundia, ulciscendi libido*]. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht. B.

Ibid. IV. vi. 12. Laetitia autem et libido in bonorum opi-

nione versantur, quum libido ad id, quod videtur bonum, *illecta* et inflammata rapiatur cet. — L. *incitata*. R.

D. Nat. Deor. I. i. 2. Velut in hac quaestione, plerique (quod maxime verisimile est, et quo omnes duce natura vehimur) deos esse dixerunt: dubitare se Protagoras: nullos esse omnino Diagoras Melius et Theodorus Cyrenaicus [*putaverunt*]. — Het laatste woord moet vervallen. B.

Ibid. I. v. 11. Nam si singulas disciplinas percipere magnum est, quanto maius omnes? Quod facere iis necesse est, quibus propositum est veri reperiendi causa et contra omnes [*philosophos*] et pro omnibus dicere. — Het woord *philosophos* is onecht. B.

Ibid. I. vii. 16. Tres enim trium disciplinarum principes convenistis. M. enim Piso si adesset, nullius [*philosophiae*], earum quidem, quae in honore sunt, vacaret locus. — Het tusschen haakjes staande woord moet geschrapt worden. B.

Ibid. I. xi. 27. Nam Pythagoras, qui *censuit animum* esse per naturam rerum omnem intentum et commeantem, ex quo nostri animi carperentur, non vidit *distractione* humanorum animorum discerpi et lacerari Deum. — L. *Deum* animum. B., en *detractione*. R.

Ibid. I. xiii. 34. Ex eadem Platonis schola Ponticus Heraclides puerilibus fabulis refersit libros, et [tamen] mundum, tum mentem divinam esse [*putat*]. — Het laatste woord is onecht. B.

Ibid. I. xix. 49. . . . cum maximis voluptatibus, in eas imagines mentem intentam infixamque nostram intelligentiam capere, *quae* sit *et* beata natura et aeterna. — L. *quam* sit *ea*. B.

Ibid. I. xx. 52. Hunc *deum rite* beatum dixèrimus, vestrum vero laboriosissimum. — L. *demum* beatum. B.

Ibid. I. xxii. 61. Credo, si in concione quaeratur; sed in huiusmodi sermone et [*in*] consessu facillimum. — Het derde *in* moet vervallen. B.

Ibid. I. xxiv. 68. Ubi igitur illud vestrum beatum et aeternum, quibus duobus verbis significatis deum? quod quum *efficere* vultis, in dumeta correpitis. — L. *effugere*. B.

Ibid. I. xxvi. 72. *Sed*, quum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludi magister fuit. — L. *Is*. B.

Ibid. I. xxvi. 74. . . . quum quidem *semel* dicta sunt, quid

est, quod Velleius intelligere possit, Cotta non possit? .... Neque tu me celas, ut Pythagoras solebat alienos, nec consulto dicis occulte, tamquam Heraclitus, *sed*, *quod* inter nos liceat, ne tu quidem intelligis. — L. *simpliciter* en sed *quod*, *inter* nos liceat, cet. B.

Ibid. I. xxxi. 89. *Et* tu quidem, Vellei, non vestro more, sed dialecticorum . . . . argumenti sententiam conclusisti. Beatos esse deos sumpsisti. — L. *Sed* tu quidem. B.

Ibid. I. xxxii. 90. Video; sed hoc dico, non ab hominibus formae figuram venisse ad deos: dii enim semper fuerunt; nati numquam sunt, si quidem aeterni sunt futuri; at homines nati: ante igitur humana forma, quam homines, *ea*, *qua* erant forma dii immortales. — L. *eaque*. B.

Ibid. I. xxxii. 91. Semina deorum decidisse de caelo in terras *putamus* et sic homines patrum similes exstitisse. — L. *putabimus*.

Ibid. I. xxxv. 97. An quidquam tam puerile dici potest (ut eundem locum diutius urgeam), quam si ea genera beluarum, quae in rubro mari Indiave gignantur, nulla esse dicamus? Atque ne curiosissimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa, quae terra, mari, paludibus, fluminibus exsistunt! quae negemus esse, quia nunquam vidimus! — Deze woorden staan niet op de plaats, op welke zij oorspronkelijk gestaan hebben. Zij behooren in cap. XXXI. 88 t' huis, achter de woorden *etiam rideri te putares*. B.

Ibid. I. xxxix. 109. Isto modo, quoniam homines mortales sunt, sint aliqui immortales: et, quoniam nascuntur in *terra*, nascantur [*et*] in aqua. — L. *sint*, *qui* nascantur. B.

Ibid. I. lxii. 118. Quid Prodicus Ceus, qui ea, quae prodessent hominum vitae, deorum in numero *habita* esse dixit, quam tandem religionem reliquit? — L. *habenda*. B.

Ibid. I. xliii. 121. Quum enim optimam et praestantissimam naturam dei *dicat* esse, negat *idem* esse in deo *gratiam*. *Tollit* id, quod maxime proprium est optimae praestantissimaeque naturae. — L. quum — *dicit* esse, negat *autem* esse in deo *gratiam*, *tollit* cet. B.

Ibid. II. ii. 5. *Opinionum* enim commenta delet dies, naturae iudicia confirmat. — L. *opinionis*. B.

Ibid. II. ii. 6. Saepe Faunorum voces exauditae, saepe visae formae deorum *quemvis non* aut hebetem aut impium deos praesentes esse confiteri coegerunt. — L. *quem non* — coegerunt? B. Men zie het begin van §. 19.

Ibid. II. iv. 12. At fortasse non omnia eveniunt, quae praedicta sunt. Ne aegri quidem *quia non* omnes *convalescunt, idcirco* ars nulla medicina est. — L. Ne aegri *quidem* omnes convalescunt. *Num* idcirco ars nulla medicina est? R.

Ibid. II. v. 13. Primam posuit eam, de qua modo dixi, quae orta esset ex praesensione rerum futurarum: alteram, quam *ceperimus* ex magnitudine commodorum cet. — L. *caperemus*. B.

Ibid. II. x. 26. Ipse vero aer, qui natura est maxime frigidus, minime est expers caloris. [*Ille vero et multo quidem calore admixtus est*]. — De tusschen haakjes staande woorden moeten uit den tekst verwijderd worden. R.

Ibid. II. xix. 49. Nam quum duo sint genera siderum . . . . . .: ex utraque re et mundi volubilitas, quae nisi in globosa forma esse non *posset*, et stellarum rotundi ambitus cognoscuntur. — L. *potest*. B.

Ibid. II. xxiv. 62. *Sed* quod ex nobis natos liberos appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera. — L. *et*. B.

Ibid. II. xxiv. 63. *Nam vetus* haec opinio Graeciam *opplevit* exsectum Caelum a filio Saturno, vinctum autem Saturnum ipsum a filio *Iove*. *Physica* ratio non inelegans inclusa est in impias fabulas. — L. Nam *quum* vetus . . . . *opplevisset* . . . . . . a filio *Iove*, *physica* cet. B.

Ibid. II. xxv. 64. Sed ipse Iupiter, id est iuvans *pater, quem* conversis . . . . . . magnas *habere*. *Hunc* igitur Ennius cet. — Deze zin moet aldus geconstitueerd worden: *sed ipse Iup., i. e. iuv. pat.* (*quem* conversis . . . . . magnas *habere*)*: hunc* igitur cet. B.

Ibid. II. xxxi. 79. Sequitur, ut eadem sit in iis, quae in genere humano, ratio, eadem *veritas* utrobique sit eademque lex. — L. *virtus*. B.

Ibid. II. xxxv. 89. (Attii versus):

Aut forte Triton fuscina evertens specus,

subter radices penitus undante in freto
molem ex profundo saxeam ad caelum *eruit?*

L. *erigit.* B.

Ibid. II. XLV. 115. Nec vero haec solum admirabilia, sed nihil maius, quam quod ita stabilis est mundus atque ita cohaeret ad permanendum, ut nihil ne *excogitari* quidem possit aptius. — L. *cogitari.* B.

Ibid. II. XLVIII. 123. Data est quibusdam etiam machinatio quaedam atque sollertia: ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ut, si quid inhaeserit, conficiant: aliae autem ex inopinato *observant et si quid incidit,* arripiunt idque consumunt. — L. ex inopinato *servantes, quod inciderit,* arripiunt. B.

Ibid. II. L. 126. . . . quam quum gustavissent, sagittas excidere [*dicunt*] e corpore. — *Dicunt* moet geschrapt worden. B.

Ibid. II. L. 127. Iam illa cernimus, ut contra vim et *metum* suis se armis quaeque defendat. — L. *impetum.* R.

Ibid. II. LI. 127. Ut vero perpetuus mundi esset ornatus, magna adhibita cura est *a* providentia deorum. — L. *et* providentia. B.

Ibid. II. LVIII. 145. Nam et virtutes et vitia cognoscunt: iratum propitium, laetantem dolentem, fortem ignavum, audacem *timidumque* cognoscunt. — L. *timidum.*

Ibid. II. LXIII. 157. Itaque bestiae furtim, ut dixi, fruuntur, *domini* palam et libere. — L. *homines.*

Ibid. III. I. 1. Ego enim, te disputante, *quid* contra dicerem, mecum ipse meditabar. — L. *quod.* B.

Ibid. III. III. 7. Etsi id est primum, quod inter omnes nisi admodum impios convenit, mihi quidem ex animo exui non potest, *esse deos. Id tamen ipsum*, quod mihi persuasum est auctoritate maiorum, cur ita sit, nihil tu me doces. — L. *esse deos, id tamen ipsum* cet. B.

Ibid. III. VII. 18. . . . eodemque illa differemus, *quod* Chrysippum dicere aiebas, quoniam esset cet. — L. *quum* cet. B.

Ibid. III. XV. 39. Nec vero vulgi atque imperitorum inscitiam despicere possum, quum ea considero, quae dicuntur a Stoicis: sunt enim *illa* imperitorum. — L. *similia* imperitorum. B.

Ibid. III. XXIV. 62. Iam vero quid vos illa delectat explicatio

fabularum et *enodatio* nominum . . . haec . . . . . ita defenditis, ut ii, qui ista finxerunt, non modo non insani, sed etiam fuisse sapientes videantur. In *enodandis* autem nominibus, quod miserandum sit, elaboratis. — L. *notatio* en *notandis.* B.

Ibid. III. xxv. 64. . . . non habeo autem *quid* Tibi assentiar. — L. *quod.* B.

Ibid. III. xxv. 64. Itaque aliunde mihi quaerendum est, ut et esse deos et quales sint dii discere possim, *quam* quales tu eos esse *vis.* — L. *quoniam* quales tu eos esse *vis*, *intelligere non possum.* B.

Ibid. III. xxxi. 77. . . . prorsus, si, qui *audierunt*, vitiosi essent discessuri, quod perverse philosophorum disputationes interpretarentur, tacere praestaret *philosophis*, quam iis, qui se audissent, nocere. — L. *adirent* en *philosophos.* B.

Ibid. III. xxxiv. 83. Diogenes quidem Cyrenaicus dicere solebat, Harpalum, qui temporibus illis praedo *felix* habebatur, cet. — L. uit de sporen der hss. *felicissimus.* B.

De Divinat. I. xlv. 103. Quae quidem a te *scis* et consule et imperatore summa religione esse servata. — L. *scio.* C.

Ibid. II. xxxiii. 70. Non enim sumus ii nos augures, qui avium reliquorumque signorum observatione futura *dicamus.* — L. *discamus.* C.

De Republ. II. xli. 68. 6. Ut auriga indoctus e curru trahitur, *operitur*, eliditur, laniatur. — L. *obteritur.* R.

Ibid. IV. vii. 7. 22. In cive excelso atque homine nobili blanditiam, *ostentationem*, ambitionem notam esse levitatis. — L. *assentationem.* R.

De Legg. I. xvii. 47. Animis omnes tenduntur insidiae, vel ab iis, quos modo enumeravi, qui teneros et rudes quum acceperunt, *inficiunt* et flectunt, ut volunt. — L. *illiciunt.* R.

Ibid. II. xv. 37. Publicus autem sacerdos imprudentiam, *consilio expiatam*, metu liberet; audaciam in admittendis religionibus foedis damnet atque impiam iudicet. — L. *consilii expertem*, *expiatam* metu liberet. R.

De Offic. I. ii. 4. Nam, quum multa sint in philosophia et gravia et utilia accurate copioseque a philosophis disputata, latissime patere videntur ea, quae de officiis tradita ab illis [*et*

praecepta] sunt. — De tusschen haakjes staande woorden moeten vervallen. R.

Ibid. I. IV. 13. Huic veri videndi cupiditati adiuncta est appetitio quaedam principatus, ut nemini parere animus bene informatus a natura velit, nisi praecipienti aut docenti aut utilitatis *causa iuste* et legitime imperanti. — L. causa *aut* iuste. R.

Ibid. III. XIII. 57. Certe non aperti, non simplicis, non ingenui, non iusti, non viri boni: versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. [*Haec tot et alia plura nonne inutile est vitiorum subire nomina?*] — De tusschen haakjes staande zin is later ingelast. R.

Ibid. III. XVI. 66. Ut, quum in arce argurium augures acturi essent... Claudius proscripsit insulam, [*vendidit*]. — Het laatste woord moet vervallen. C.

Ibid. III. XXII. 86. . . . si praemium sibi proposuisset, se, ut clam venisset, sic [*clam*] in Pyrrhi castra rediturum et eum veneno necaturum. — Het tweede *clam* moet vervallen. C.

De Senectut. IV. 10. Ego Q. Maximum [*eum qui Tarentum recepit*] adolescens ita dilexi senem, ut aequalem. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht. C.

Ibid. V. 14. Annos LXX natus [(*tot enim vixit Ennius*)] ita ferebat cet. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht. C.

Ibid. XV. 51. . . . deinde tepefactum vapore et compressu suo diffindit et *elicit* herbescentem ex eo viriditatem. — L. *exigit*. R.

Ibid. XX. 73. Solonis quidem sapientis *elogium* est, quo se negat velle suam mortem dolore amicorum et lamentis vacare. — L. *elegia*. Vgl. Tuscul. Disput. I. XLIX. 117. C.

De Amic. XVI. 59. Negabat ullam vocem inimiciorem amicitiae potuisse reperiri, quam eius, qui dixisset ita amare oportere, ut si aliquando *esset* osurus. — L. *esses*. C.

Ibid. XVIII. 65. . . deinde non solum ab *aliquo* allatas criminationes repellere, sed ne ipsum quidem esse suspiciosum, [*semper aliquid existimantem ab amico esse violatum*]. — L. *alio*. M. — De tusschen haakjes staande woorden zijn niet van Cicero. R.

Epp. ad Fam. II. iv. 1. Epistolarum genera multa esse non ignoras: sed unum illud *certissimum*, cuius causa inventa res ipsa est, ut certiores faceremus absentes, si quid esset, quod eos scire aut nostra aut ipsorum interesset. — L. *tritissimum*. B.

Ibid. III. viii. 4. Neque enim eram tam desipiens, ut privatae rei causa legari putarem, qui et tibi non privato et pro re non privata sua, sed publica, non privato, sed in publico orbis terrae consilio, [*id est in senatu*], ut gratias agerent, mittebantur. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht. C. — Vgl. ad Fam. V. vii. 3, de leg. Agr. II. xxviii. 76.

Ibid. VIII. vi. 1. Nunc, si ad illam summam veritatem legitimum ius exegeris, cavendum tibi erit, ne parum simpliciter et candide *posuisse* inimicitias videaris. — L. *deposuisse*. C.

Ibid. IX. vi. 2. Quid enim ille facturus sit, incertum est: et simul *ostentavi* tibi me istis esse familiarem et consiliis eorum interesse. — L. *ostentare volui*. B.

Ibid. IX. vi. 5. Quae igitur studia magnorum hominum sententia vacationem habent *eandem*, publici muneris, iis, concedente re publica, cur non abutamur? — L. *obeundi*. B.

Ibid. IX. viii. 2. Posthaec autem, mi Varro, quam plurima, si videtur, et de nobis inter nos: sero fortasse; sed superiorum temporum *fortuna* rei publicae *causam* sustineat. Haec ipsi praestare debemus. — L. *fortunam* en *causa*. B.

Ibid. IX. xvi. 3. Effugere autem si velim nonnullorum acute aut facete dictorum [*offensionem*], *fama ingenii* mihi *est abiicienda*: quod si id possem, non recusarem. — *Offensionem* moet vervallen, en het overige aldus gelezen worden: Effugere autem si velim nonnullorum acute aut facete dictorum *famam*, *ingenium* mihi *sit abiiciendum* cet. B.

Ibid. IX. xviii. 1. Ex quibus intellexi probari tibi meum consilium, quod, ut Dionysius tyrannus, quum Syracusis pulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse: sic ego, [*sublatis iudiciis*], amisso regno forensi, ludum quasi habere coeperim. — De tusschen haakjes staande woorden zijn niet van Cicero. B.

Ibid. IX. xxvi. 4. Sic igitur vivitur: quotidie *aliquid legitur*

aut scribitur. — Tusschen *aliquid* en *legitur* moet *aut* ingevuld worden. Vergel. IX. xx. 3. B.

Ibid. X. iv. 4. Sum in exspectatione omnium rerum, quid in Gallia citeriore, quid in urbe mense Ianuario geratur, [*ut sciam*]. — De laatste woorden zijn van eene latere hand. C.

Ibid. X. x. 2. Is autem, qui vere appellari potest honos, non invitamentum ad tempus, sed *perpetuae* virtutis est praemium. — L. *perpetuum*. R.

Ibid. X. xv. 2. *Profeci itaque* per Laterensem *internuntium*: *fidem* mihi dedit se Antonium, si prohibere provincia sua non potuisset, bello persecuturum. — L. *Profeci. Itaque* per Laterensem *internuntium fidem* mihi dedit cet. B.

Ibid. XI. xix. 2. Causam habent optimam, officium in rem publicam summum, genus hominum *adversariorum seditiosum* et inertissimum. — L. *adversarium seditionum*. B.

Ibid. XII. x. 3. Praeclare viceramus, nisi spoliatum, inermem, fugientem Lepidus recepisset [*Antonium*]. Itaque numquam tanto odio civitati Antonius fuit, quanto est Lepidus. — Het woord *Antonium* is onecht. C.

Ibid. XII. xxv. 3. Quum me Etesiae, quasi boni cives, relinquentem rem publicam prosequi noluerunt; austerque adversus maximo flatu me ad tribules tuos Rhegium retulit: atque inde ventis remis in patriam [*omni festinatione*] properavi postridieque in summa reliquorum servitute liber unus fui. — De tusschen haakjes staande woorden zijn een glossema. R.

Ibid. XIII. xi. 1. Propterea non dubito, quin scias, non solum cuius municipii sim, sed etiam, quam diligenter soleam meos municipes [*Arpinates*] tueri. — Het tusschen haakjes staande woord is niet van Cicero. B.

Epp. ad Attic. I. xvi. 5. Quid vos, inquit, praesidium a nobis postulabatis? an, ne nummi vobis eriperentur, [*timebatis*]? — Het laatste woord moet vervallen. C.

Ibid. I. xvii. 8. Qui primum illud valde graviter tulerunt, promulgatum ex senatus consulto fuisse, ut de iis, qui ob *iudicandum* pecuniam accepissent, quaereretur. — L. *rem iudicandam* en vergelijk Epp. ad Attic. II. i. 8; Verr. II. xxxii. 78. C.

Ibid. IV. iii. 3. Sed ego diaeta *curari* incipio: chirurgiae taedet. — L. *curare*. C.

Ibid. IV. iii. 3. Tum ex Anniana [*Milonis*] domo Q. Flaccus eduxit viros acres. — Het tusschen haakjes staande woord is niet van Cicero. K.

Ibid. XII. xxxvi. 1. Fanum fieri volo; neque hoc mihi *erui* potest. — L. *eripi*. R. (Ern. susp. — Orell.).

Or. pro M. Font. x. 22. . . . denique omnes, in Gallia qui sunt, socii populi Romani atque amici, M. Fonteium incolumem esse cupiant, iurati privatim et publice laudent: vos tamen cum Gallis *iurare* malitis? — L. *stare*. C.

Ibid. xii. 27. Ecquis unquam reus . . . . sic accusatus est, ut nullum probrum, nullum facinus, nulla turpitudo, quae a libidine, aut a petulantia, aut ab audacia nata esset, ab accusatore obiiceretur, si non vera, attamen *ficta* cum aliqua ratione ac suspicione. — L. *iacta*. R.

Pro Caec. vi. 17. Iste autem *hac sextula* se ansam retinere omnium controversiarum putat. — L. *hanc sextulam*. B.

Ibid. x. 29. *An* certius quidquam obiici potest, quam quod is, cui obiicitur, ne nutu quidem infirmare conatur? — L. *Aut*. B.

Ibid. xii. 34. Quid ergo est? impune feci: nam, *quid* agas mecum ex iure civili ac praetorio, non habes. — L. *quod*. B.

Ibid. xii. 35. Plus tibi ego largiar. Non solum egeris, verum etiam condemnaris licet: numquid magis possidebis? [*Actio enim iniuriarum non ius possessionis assequitur, sed dolorem imminutae libertatis iudicio poenaque mitigat*]. — De tusschen haakjes staande woorden zijn een glossema. R.

Ibid. xiii. 36. Quid proficies, quum illi hoc respondebunt tibi, quod tu nunc mihi: armatos tibi obstitisse, ne in aedes accederes: deiici porro nullo modo potuisse, qui non *accesserit*. — L. *accesseris*. B.

Ibid. xiii. 39. Huiusce rei vos statuetis nullam esse actionem, nullum experiundi ius *constitutum*, qui obstiterit armatis hominibus. — L. constitutum *in eum*, qui cet. B.

Ibid. xiv. 41. Quid ais? quum de possessionis controversia, et de privatorum hominum contentione iuris *loquamur*, tu

vim negabis esse factam, si caedes et occisio facta non erit. — L. *loquimur*. B.

Ibid. xvii. 49. *An tu*, qui tam diligenter et tam callide verbis controversis, non aequitate, diiudicas, et iura non utilitate communi, sed literis exprimis: poterisne dicere, deiectum esse eum, qui tactus non erit? — L. *Ain' tu*. B.

Ibid. xvii. 50. Potest pulsus, fugatus, eiectus denique: illud vero nullo modo potest, [*deiectus esse quisquam*], non modo qui tactus non sit, sed ne aequo quidem et plano loco. — De tusschen haakjes staande woorden moeten uit den tekst geschrapt worden. B.

Ibid. xviii. 51. Quae lex, quod senatusconsultum, quod magistratus edictum, quod foedus, aut pactio, quod (ut ad privatas res redeam) testamentum: *quae iudicia aut stipulationes* aut pacti [et] conventi formula non infirmari ac convelli potest, si ad verba rem deflectere velimus? — L. *quae fiducia*, *quae stipulatio*. B.

Ibid. xviii. 52. Sermo mehercule [*et*] familiaris et quotidianus non cohaerebit, si verba inter nos aucupabimur. — Het eerste *et* moet vervallen. B.

Ibid. xx. 58. . . . non quo omnes sint procuratores, qui aliquid nostri negotii gerunt; sed *quod* in hac re quaeri nihil attinet. — L. *quod id*. B.

Ibid. xx. 58. Etiam . . . si tuus servus nullus fuerit, sed omnes alieni, ac mercenarii: tamen *et* ipsi tuae familiae genere et nomine continebuntur. — L. *hi*. B.

Ibid. xxi. 60. Verba si valent: si causae non ratione, sed *vocibus* ponderantur: me auctore dicito. — L. *verbis*. B.

Ibid. xxiii. 66. Sed ego invenio in interdicto verbum unum, ubi delitescam: non *deieci* te ex eo loco, quem in locum prohibui ne venires. — L. *deieci*, *sed eieci*. C.

Ibid. xxv. 70. Qui autem interpretes iuris vituperat; [*si imperitos iuris esse dicit*], de hominibus, non de iure civili detrahit. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht. C.

Ibid. xxv. 72. Cui filius agnatus sit, eius testamentum non esse ruptum, iudica: quod mulier sine [*tutore*] auctore promiserit, deberi. — Het woord *tutore* is onecht. C.

De Lege Agrar. I. I. 1. Quae res aperte petebatur, ea nunc [*occulte*] cuniculis oppugnatur. — Het woord *occulte* moet vervallen. R.

Ibid. II. IV. 10. Neque si qui agros populo Romano pollicentur, si aliud quiddam obscuro moliuntur, aliud [*spe ac*] specie simulationis ostentant, populares existimandi sunt. — De woorden *spe ac* zijn door dittographie in den tekst gekomen. B.

Ibid. II. VII. 19. Domitius, quod per caerimonias populi fieri non poterat, ratione assecutus est, ut id, quoad posset, quoad fas esset, quoad liceret, populi ad partes *daret.* — L. *traheret.*

In Catil. I. VII. 17. Si te parentes timerent atque odissent tui, neque eos ulla ratione placare posses; *ut opinor*, ab eorum oculis aliquo concederes. — L. *tu*, *opinor*. C.

Ibid. III. VIII. 19. . . . quum et simulacra deorum immortalium *depulsa* sunt, et statuae veterum hominum deiectae, et legum aera liquefacta. — L. *devulsa*. R.

Pro L. Murena XXIII. 47. Morbi excusationi poena addita est: voluntas offensa multorum, quibus aut contra valetudinis commodum laborandum est, aut *incommodo* morbi etiam ceteri vitae fructus relinquendi. — L. *in incommodo*. R.

Pro P. Sylla IX. 26. Si me non [*modo*] rerum gestarum vacatio, *sed* neque honoris, neque aetatis excusatio vindicat a labore; si cet. — *Modo* moet vervallen; in plaats van *sed* l. *si*. C.

Ibid. XV. 43. Primum, ne qui posset tantum aut de rei publicae aut de alicuius periculo *meminisse*, quantum vellet. — L. *comminisci*. C.

Ibid. XV. 44. Passus es? non mecum [*aut cum*] familiari *meo* questus es. — De tusschen haakjes staande woorden zijn onecht; in plaats van *meo* l. *tuo*. C.

Ibid. XVIII. 51. O patrem [*Cornelium*] sapientem. — *Cornelium* is uit den tekst te schrappen. C.

Ibid. XVIII. 51. Autronium tum in campo vidimus: — [*et*] quid dixi vidisse nos? ego vidi. — Het tusschen haakjes staande woord is onecht. C.

Pro L. Flacco VIII. 18. Adolescens bonus, honesto loco natus, disertus, cum maximo ornatissimoque comitatu venit in

oppidum Graecorum: postulat concionem: locupletes homines et graves, ne sibi adversentur, testimonii denuntiatione deterret: egentes et leves spe *legationis* et viatico publico, privata etiam benignitate prolectat. — L. *largitionis*. C.

Ibid. XI. 26. Quod quidem ego non modo non postulo, sed contra, iudices, vos oro et obtestor, ut totam causam, quam maxime intentis oculis, (ut aiunt) [*acerrime*] contemplemini. — Het tusschen haakjes staande woord is onecht. R.

Ibid. XXII. 52. Ubi erant illi Pythodori, Aetidemi, Lepisones, *ceteri* homines apud nos noti, inter suos nobiles? ubi illa magnifica et gloriosa ostentatio civitatis. — L. *ubi ceteri*. C.

Ibid. XXVIII. 67. Huic autem barbarae superstitioni resistere, severitatis: multitudinem Iudaeorum, flagrantem nonnunquam in concionibus, *pro* re publica contemnere gravitatis summae fuit. — L. *prae*. C.

Ibid. XXXV. 87. Sed tamen Lurconem, quamquam pro sua dignitate moderatus est in testimonio dicendo *religioni suae*, tamen iratum Flacco esse vidistis. — L. *religio sua*. R.

(Het vervolg in een volgend nummer).

DRUKFOUTEN.

Bl. 5 *regel* 5 *staat*	ἐγὰ	*lees* ἐγὼ
» 26 » 16 »	ὢ	» ω
» 29 » 27 »	Ὑψιςαι	» Ὕψιςαι
» » » 36 »	Euripides	» Euripides'
» 37 » 24 »	ἐξεςω	» ἐξέςω
» » » 28 »	Ἐπραχθη	» Ἐπράχθη
» » » 32 »	υἱοῦ	» υἱοῦ
» 41 » 28 »	thans	» thans uitgegeven
» 43 » 11 »	quid	» quid multa?
» 45 » 1 »	veʌlai	» verval
» 49 » 4 »	ἐπωδός	» ἐπῳδός
» 53 » 22 »	ἄρ-τεμιν	» Ἄρ-τεμιν
» 57 *boven* »	36	» 57
» 63 » »	Hisloriae	» Historias
» » *regel* 26 »	ὑνθρωπείου	» ἀνθρωπείου
» 85 » 1 »	hanc	» hunc
» 89 *noot* 19 »	*Arctnri*	» *Arcturi*
» » vs. 1 *edidi* cernitur, *sed recipiendum potius fuisset* videtur. K.		
» 123 *regel* 3 *staat*	Saepis-ma	» Saepis-sime
» 124 » 5 »	Αλ-βανῶν	» Ἀλ-βανῶν
» 151 » 30 ».	singu-rum	» singulo-rum
» 162 » 29 »	ὀ	» ὁ
» 167 *boven* »	746, 748.	» 746.
» 172 *regel* 36 »	eisch	» eischt
» 184 » 31 »	ven	» van
» 205 *boven* »	622.	*lees* 692.
» 206 » »	Sophocoes	» Sophocles
» 216 moeten *regel* 27 en 28 onmiddellijk achter *regel* 20 volgen.		
» 225 *regel* 26 *staat*	commissisent	» commisissent
» 228 » 17 »	philosopham	» philosophicam
» 235 » 1 »	Μελισσον	» Μελισσου
» 237 » 20 »	1855	» 1853
» 266 » 13 »	Demodokos	» Demodokos 6
» 286 » 8 »	καὶ	» καὶ
» 289 » 14 »	ὀμόσσῃ	» ὁμόσσῃ
» 299 » 5 »	ζ	» Z
» 339 » 8 »	Xerxes',	» Xerxes'
» 342 » 22 »	b. v.,	» b. v.
» 361 » 16 »	zijn.	» zijn 48.
» 372 » 10 »	opgaat	» opgaaf
» 389 » 7 »	*Hcrod.*	» *Herod.*
» » » 16 »	*bnsque*	» *busque*
» 394 *in de noot* »	2)	» 1)
» 404 *regel* 15 »	resarsi	» resarci
» 406 » » »	ὣν	» ὢν
» 407 » 24 »	αὐτάν	» αὐταύταν
» 408 » 11 »	*Var.*	» *Ver.*
» » » 24 »	ἐντος	» ἐντός
» 409 *boven* »	1826	» 1826—1838
» 414 *regel* 25 »	*Molliunt* cet.	» *Molliunt* cet. B.

C. C. B. L.